

Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie mobilności transnarodowej we Wspólnocie w celach edukacji i kształcenia zawodowego: Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności

(2006/C 206/07)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając wniosek dotyczący zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie mobilności transnarodowej we Wspólnocie w celach edukacji i kształcenia zawodowego: Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności (COM(2005) 450 końcowy),

uwzględniając decyzję Rady z dnia 10 października 2005 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swego Przewodniczącego z 10 listopada 2005 r. o powierzeniu Komisji ds. Kultury i Edukacji przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając opinię Komisji ds. Kultury, Edukacji i Badań Naukowych przyjętą dnia 1 marca 2006 r. (CdR 34/2006 rev.1) (sprawozdawca: Luciano Caveri, Przewodniczący Regionu Autonomicznego Valle d'Aosta (IT/ALDE)),

przyjął na 64. sesji plenarnej w dniach 26-27 kwietnia 2006 r. (posiedzenie z dnia 27 kwietnia) następującą opinię:

1. Uwagi Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1.1 **przyjmuje do wiadomości**, że w strategii lizbońskiej Europa określiła uczenie się przez całe życie jako podstawę rozwoju osobistego i zawodowego. Edukacja i kształcenie nie tylko na etapie przygotowania do zawodu – lecz także na przestrzeni całego życia zawodowego – będą miały decydujące znaczenie dla innowacji technologicznej i konkurencyjności oraz dla stworzenia miejsc pracy i przygotowania do nich pracowników;

1.2 **podkreśla**, że planowanie i realizacja procesu uczenia się jako aktywnego procesu badań – a nie biernego procesu przyswajania treści – zwiększa jego skuteczność. Programy szkoleniowe dla dorosłych okazują się bardziej skuteczne, jeżeli zmiany z nich wynikające rozwijają zdolności i kompetencje potrzebne w dzisiejszym społeczeństwie, tak by umożliwić uczącym się – zarówno jako jednostkom, jak i jako obywatelom – świadome kierowanie swą karierą i przyszłością zawodową. Udział w programach szkoleniowych nabiera zatem wartości wtedy, gdy jednostka aktywnie planuje swą drogę zawodową i życiową w sposób umożliwiający indywidualny rozwój oraz wniesienie wkładu do rozwoju społeczeństwa;

1.3 **podkreśla**, że doświadczenia z zakresu edukacji, kształcenia zawodowego i pracy za granicą stanowią szczególnie instrument zachęcający do rozważenia indywidualnych procesów i strategii poznawczych, który w czasie próby doprecyzowania i dostosowania kompetencji do odmiennego kontekstu

doskonali strategie zarządzania własnymi zasobami intelektualnymi, zwiększa i wzmacnia autonomię oraz umiejętności komunikacyjne;

1.4 **stwierdza**, że – jeżeli są one odpowiednio przygotowane, ukierunkowane i wspierane – szkolenie i praca za granicą mają wartość edukacyjną wybiegającą znacznie poza zwykłe uwieńczenie kształcenia zawodowego i obejmują o wiele szerszy zakres. Jeżeli istotnie przez kulturę nie rozumiemy jedynie pewnego zakresu wiedzy, lecz całość zachowań, wartości i praktycznej wiedzy określonej grupy osób, cóż może w większym stopniu – niż doświadczenie nabyte za granicą – stanowić podstawę budowania prawdziwej kultury Unii Europejskiej?

1.5 **przyjmuje do wiadomości**, że warunkiem wstępnym międzykulturowego podejścia do innych realiów jest otwartość na wymianę i empatia, jako że uprzywilejowaną dziedziną porównania różnic i uznania złożoności każdej z kultur jest praca i kształcenie. W istocie możliwe jest pokonanie uprzedzeń i stereotypów dzięki wartości przypisywanej pracy i kształceniu, różnorodnym i elastycznym formom organizacji oraz kontaktom interpersonalnym;

1.6 **uważa**, że udoskonalenie doświadczeń w zakresie mobilności stworzy warunki umożliwiające pełne uznanie roli jednostek w podnoszeniu poziomu wiedzy oraz kwalifikacji w kraju ich pochodzenia i we wnoszeniu nowej wiedzy, bodźców kulturalnych, tradycji oraz języków do kraju ich goszczącego;

1.7 **z zadowoleniem przyjmuje** wniosek Komisji, jako że w ramach przedstawionego tu sposobu myślenia służy on podniesieniu ogólnego poziomu kształcenia w Europie, proponując model, który – w oparciu o uznanie podstawowego znaczenia jednostki – gwarantuje jak najlepsze wykorzystanie i jak największy wpływ możliwości edukacyjnych na osoby indywidualne oraz społeczeństwo;

1.8 **podkreśla**, że wartość przypisywana przez jednostki doświadczeniu wymiany powinna odpowiadać wartości, jaką kraje pochodzenia i kraje goszczące przypisują tym doświadczeniom, a także całości programów mobilności. Wskazówki zawarte w Europejskiej Karcie na rzecz Jakości Mobilności stanowią zatem warunek wstępny do zapewnienia pozytywnego doświadczenia uczestników zarówno w kraju goszczącym, jak i w kraju pochodzenia po ich powrocie. Model ten może zostać tym lepiej przyjęty, im bardziej doświadczenia mobilności zarządzane i koordynowane będą w kontekście lokalnym i regionalnym;

1.9 **uważa**, że to właśnie społeczności oraz władze lokalne i regionalne zapewnić mogą dokładne i obszerne informacje, zachęcić osoby indywidualne do korzystania z możliwości pobytu za granicą w celu nauki i połączenia go z ich osobistymi planami rozwoju zawodowego oraz dostosowania rezultatów takiego pobytu i nabytych umiejętności, tak aby mogły zostać spożytkowane w miejscu pracy w kraju pochodzenia. Administracja lokalna może zatem odgrywać bardzo ważną rolę w określeniu jakości i skuteczności programów mobilności;

1.10 **zwraca uwagę**, że to władze regionalne i lokalne mogą najskuteczniej zagwarantować przeprowadzenie działań podnoszących ogólną świadomość społeczną – w tym szczególnie ludzi młodych – na temat możliwości stworzonych przez mobilność w zakresie rozwoju kulturowego i zawodowego. Mobilność pozwala w istocie na pokonanie nie tylko przeszkód ekonomicznych, lecz także kulturowych, stojących na drodze do pełnego spełnienia się zawodowego jednostki;

1.11 ponadto **uważa**, że poszczególnym uczestnikom należy zapewnić nie tylko odpowiednie przygotowanie językowe, pedagogiczne i praktyczne, ale także ukierunkowane wsparcie mające na celu opracowanie ich osobistego planu rozwoju kulturalnego i zawodowego. W istocie obecnie – bardziej niż kiedykolwiek wcześniej – programy europejskiej mobilności zawodowej powinny być w pełni ukierunkowane na jednostkę i stanowić środek wykorzystywany w dziedzinie zatrudnienia. W tym celu konieczne będzie dostarczenie osobom powracającym z zagranicy pomocy w dziedzinie dostosowania zdobytych doświadczeń pod kątem umiejętności, które mogą zostać wykorzystane w miejscu pracy, także poprzez wprowadzenie w życie istniejących instrumentów uznawania i promowania wyuczonych umiejętności (na przykład Europass Mobility);

1.12 **stwierdza**, że oprócz roli w zakresie koordynacji i kontaktu z organami krajów goszczących, ukierunkowanej na ochronę jakości wsparcia logistycznego i edukacyjnego, kluczowe okazuje się również wprowadzenie monitoringu i oceny wpływu wszystkich doświadczeń w dziedzinie mobilności – na społeczeństwo, system edukacyjny i produkcyjny. Z tego punktu widzenia fundamentalne znaczenie zdaje się mieć stworzenie synergii obejmujących przedsiębiorstwa, ośrodki kształcenia, szkoły i uniwersytety, tak by wykorzystywały one we własnym zakresie wiedzę formalną i nieformalną zdobytą przez uczestników;

1.13 **podkreśla**, że nie należy lekceważyć faktu, iż przy wprowadzaniu w życie Europejskiej Karty na rzecz Jakości Mobilności, między władzami lokalnymi oraz wyspecjalizowanymi służbami różnych państw członkowskich rozwijają się wymiana wiedzy i dialog, które umożliwiają określenie wspólnego sposobu działania. Procesy te niewątpliwie zaowocują korzystnymi projektami w bardzo różnorodnych dziedzinach – począwszy od lokalnego i regionalnego rozwoju gospodarczego, a skończywszy na kształceniu i wymianie pracowników – prowadząc w ten sposób do nawiązania nowych relacji opartych na zaufaniu i współpracy, co będzie stanowiło podstawę wzajemnego uznania;

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Zalecenie 1

Załącznik, pkt 1

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności</p> <p>1. Informacje i wskazówki</p> <p>Kandydaci zainteresowani wzięciem udziału w procesie mobilności powinni mieć dostęp do rzetelnych źródeł informacji i wskazówek na temat istniejących możliwości w zakresie mobilności i warunków na jakich można z niego skorzystać.</p>	<p>Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności</p> <p>1. Informacje i wskazówki</p> <p>Kandydaci zainteresowani wzięciem udziału w procesie mobilności powinni mieć dostęp do rzetelnych źródeł informacji i wskazówek na temat istniejących możliwości w zakresie mobilności i warunków na jakich można z niego skorzystać.</p> <p><u>Szczebel lokalny i regionalny odgrywa kluczową rolę w dostępie do informacji, a zatem – gdy jest to właściwe – w programy mobilności uczestników należy włączyć kontakty z władzami lokalnymi i regionalnymi.</u></p>

Uzasadnienie

Potencjalni uczestnicy programów wymiany zwracają się przede wszystkim do szczebla lokalnego i regionalnego w celu uzyskania informacji i wskazówek. Jest to szczebel najbardziej zbliżony do obywateli i najbardziej świadomy potrzeb swej ludności, a zatem potrafi on także najlepiej wskazać istniejące możliwości, zaplanować działania i usługi w zakresie ukierunkowania i wsparcia zainteresowanych, w celu zagwarantowania jak największego udziału obywateli i jak największej skuteczności programów.

Zalecenie 2

Załącznik, pkt 3

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności</p> <p>3. Personalizacja</p> <p>Mobilność w celach edukacji lub kształcenia powinna w jak największym możliwym stopniu być zgodna z osobistym tokiem nauki, kwalifikacjami i motywacją uczestników, a także rozwijać je i uzupełniać.</p>	<p>Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności</p> <p>3. Personalizacja</p> <p>Mobilność w celach edukacji lub kształcenia powinna w jak największym możliwym stopniu być zgodna z osobistym tokiem nauki, kwalifikacjami i motywacją uczestników, a także rozwijać je i uzupełniać <u>zarówno poprzez edukację formalną, jak i nieformalną, z uwzględnieniem wychowania do integracji oraz z poświęceniem szczególnej uwagi wpływowi edukacji nieformalnej na najmłodszych.</u></p>

Uzasadnienie

Tę samą wagę należy przypisywać edukacji formalnej, jak i nieformalnej.

Zalecenie 3

Załącznik, pkt 5

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności</p> <p>5. Aspekty językowe</p> <p>Efektywne uczenie się wymaga znajomości języka. Uczestnicy, a także instytucje wysyłające i goszczące powinny kłaść szczególny nacisk na przygotowanie językowe. Powinno ono obejmować:</p> <ul style="list-style-type: none"> — przed wyjazdem, dokonanie oceny znajomości języka i zapewnienie możliwość uczestnictwa w kursach nauki języka kraju goszczącego i języka wykładowego, jeśli jest inny; — w kraju goszczącym, udzielanie wsparcia i porad językowych. 	<p>Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności</p> <p>5. Aspekty językowe</p> <p>Efektywne uczenie się wymaga znajomości języka. Uczestnicy, a także instytucje wysyłające i goszczące powinny kłaść szczególny nacisk na przygotowanie językowe, <u>zwłaszcza tam, gdzie używa się języków mniejszościowych, aby ułatwić większą integrację.</u> Powinno ono obejmować:</p> <ul style="list-style-type: none"> — przed wyjazdem, dokonanie oceny znajomości języka i zapewnienie możliwość uczestnictwa w kursach nauki języka kraju goszczącego i języka wykładowego, jeśli jest inny; — w kraju goszczącym, udzielanie wsparcia i porad językowych.

Uzasadnienie

Na obszarach, gdzie mówi się językami mniejszościowymi, agencje krajowe i wspólnotowe powinny ściśle współpracować z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz z uniwersytetami w celu zachęcenia większej liczby studentów do uczęszczania na kursy tychże języków przed wyjazdem na wybrany program wymiany.

Zalecenie 4

Załącznik, pkt 8

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności</p> <p>8. Uznawanie</p> <p>Jeśli okres studiów lub stażu zagranicą ma miejsce w trakcie regularnego programu studiów lub kształcenia, fakt ten trzeba odnotować w planie nauki, natomiast uczestnikom należy udzielić pomocy w uzyskaniu właściwego uznania i poświadczenia. Sposób, w jaki będzie się to odbywać powinien być opisany w planie nauki. Jeśli chodzi o inne rodzaje mobilności, szczególnie dotyczące nieformalnej edukacji i kształcenia, należy wystawić zaświadczenie, które w sposób zadowalający i wiarygodny potwierdza aktywne uczestnictwo i wyniki w nauce.</p>	<p>Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności</p> <p>8. Uznawanie</p> <p>Jeśli okres studiów lub stażu zagranicą ma miejsce w trakcie regularnego programu studiów lub kształcenia, fakt ten trzeba odnotować w planie nauki, natomiast uczestnikom należy udzielić pomocy w uzyskaniu właściwego uznania i poświadczenia. Sposób, w jaki będzie się to odbywać powinien być opisany w planie nauki. Jeśli chodzi o inne rodzaje mobilności, szczególnie dotyczące nieformalnej edukacji i kształcenia, należy wystawić zaświadczenie, które w sposób zadowalający i wiarygodny potwierdza aktywne uczestnictwo i wyniki w nauce.</p> <p><u>Komitet podkreśla znaczenie uznawania i wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia w życie istniejących instrumentów lub do ich stworzenia, jeśli takowe nie istnieją. Należy w pełni wykorzystać istniejące instrumenty uznawania, szczególnie dokument Europass Mobility, aby zapewnić pozytywne zakończenie dla doświadczenia uczestników.</u></p>

Uzasadnienie

Komitet podkreśla wagę uznawania umiejętności i kwalifikacji zdobytych podczas programu wymiany, w celu zwiększenia przejrzystości kwalifikacji i – w konsekwencji – rozwinięcia mobilności pracowników oraz studentów. KR wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia w życie istniejących instrumentów uznawania.

Zalecenie 5

Załącznik, pkt 9

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>9. Reintegracja i ocena</p> <p>Po powrocie do kraju pochodzenia uczestnikom należy udzielić wskazówek dotyczących wykorzystania umiejętności i kwalifikacji zdobytych na wyjeździe. Należy zapewnić pomoc w reintegracji ze środowiskiem edukacyjnym lub zawodowym w kraju pochodzenia, szczególnie osobom powracającym po długotrwałym okresie mobilności. Uczestnicy wraz z odpowiedzialnymi organizacjami powinni należycie ocenić zdobyte doświadczenie aby stwierdzić, czy zakładane cele planu nauki zostały osiągnięte.</p>	<p>9. Reintegracja i ocena</p> <p>Po powrocie do kraju pochodzenia uczestnikom należy udzielić wskazówek dotyczących wykorzystania umiejętności i kwalifikacji zdobytych na wyjeździe. Należy zapewnić pomoc w reintegracji ze środowiskiem edukacyjnym lub zawodowym w kraju pochodzenia, szczególnie osobom powracającym po długotrwałym okresie mobilności. Uczestnicy wraz z odpowiedzialnymi organizacjami powinni należycie ocenić zdobyte doświadczenie aby stwierdzić, czy zakładane cele planu nauki zostały osiągnięte.</p> <p><u>Właściwe władze powinny pozyskać do współpracy lub zatrudnić, w zależności od tego, co jest właściwe, odnoszących sukcesy uczestników, aby działali jako „ambasadorzy mobilności”, zachęcali innych do pójścia za ich przykładem oraz dostarczali im wiedzy i doświadczenia z pierwszej ręki.</u></p>

Bruksela, 27 kwietnia 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE